

“TASDIQLAYMAN”
“Olmaliq KMK” AJ
Boshqaruv raisi
A.X. Xursanov
06.05.2024-yil

Iqlim o‘zgarishi sohasida SIYOSAT

"Olmaliq KMK" AJ (keyingi o‘rinlarda “Kombinat” deb yuritiladi) Markaziy Osiyodagi eng yirik mis ishlab chiqaruvchi hisoblanadi. Olmaliq kon-metallurgiya kombinatining asosiy mahsulotlari - mis katodi, affinajlangan oltin va kumush, texnik selen va tellur, sulfat kislotasi, mis va rux sulfati, perrenat ammoniy, molibden metall, mis sim va emallangan mis simlardir.

“Olmaliq KMK” AJ global iqlim o‘zgarishi muammosini hal etish ishlab chiqarishning ustuvor yo‘nalishi ekanligini tan oladi. Kombinatning Iqlim o‘zgarishi bo‘yicha siyosati (keyingi o‘rinlarda “Siyosat” deb yuritiladi) issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish, iqlim o‘zgarishiga moslashish, aholi salomatligi va atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan.

Siyosat, eng yangi mavjud texnologiyalar va yashil yechimlardan foydalangan holda, Kombinatning ishlab chiqarish aktivlarini modernizatsiya qilish, energiya samaradorligini oshirish va qayta tiklanadigan energiya manbalarni rivojlantirishni nazarda tutadi.

Kombinatning missiyasi va qadriyatlari

Kombinatning missiyasi - iqlim o‘zgarishining ishlab chiqarish faoliyatiga ta‘sirini baholashga yondashuvni o‘rnatish, issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish va Kombinatning barcha ishlab chiqarish bo‘linmalarida ilg‘or jahon tajribasi va Parij kelishuvi maqsadlarini hisobga olgan holda, energiya samaradorligini oshirishdan iborat.

Iqlim o‘zgarishi siyosatining asosiy tamoyillari

Iqlim siyosatining tamoyillari, issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish, iqlim o‘zgarishiga moslashish bo‘yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirishga asoslanadigan asosiy tamoyillarni belgilaydi. Kombinatning asosiy tamoyillari:

1. Iqlim o'zgarishiga moslashish: iqlim siyosati allaqachon kuzatilgan va taxmin qilingan global iqlim o'zgarishiga moslashish strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirishga qaratilgan.

2. Iqlim o'zgarishini yumshatish: iqlim o'zgarishi siyosati kombinatning iqlimga ta'sirini kamaytirish va global isishning salbiy ta'sirini cheklashga qaratilgan tadbirlarni ochib beradi

3. Energiya: qayta tiklanadigan energiya ulushining ko'payishi barqaror va ekologik toza energiya tizimiga o'tishga yordam beradi, bu esa barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishga, shuningdek, qayta tiklanmaydigan yoqilg'i sarfini kamaytirishga yordam beradi.

4. Qayta tiklanadigan energetikaga o'tishda iqlim o'zgarishi va moliyaviy xarajatlarning mumkin bo'lgan salbiy oqibatlari bilan bog'liq moliyaviy xatarlarni kamaytirish.

5. Kombinatning iqlim xavfini yumshatish-iqlim strategiyasini ishlab chiqish.

6. Qayta tiklanadigan energiya manbalariga o'tishda moliyaviy imtiyozlar: siyosat an'anaviy energiya manbalaridan qayta tiklanadigan energiya manbalariga o'tishda moliyaviy imkoniyatlarni ochib beradi.

7. Integratsiyalashgan yondashuv: Iqlim siyosati integratsiyalashgan bo'lib, zavodning barcha sanoat bo'linmalari va texnologik jihozlarini qamrab oladi.

8. Mas'uliyat tamoyili: Tashkilot global iqlim o'zgarishiga qo'shgan hissasi uchun javobgardir va issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish va oqibatlariga moslashish choralarini ko'radi.

9. Jamoatchilik ishtiroki: Turli guruhlar, fuqarolik jamiyati tashkilotlari, biznes va boshqa manfaatdor tomonlarning faol ishtiroki iqlim siyosatining muhim tamoyilidir, chunki u qabul qilingan qarorlarning qonuniyligi va samaradorligiga yordam beradi.

Sanab o'tilgan tamoyillar iqlim o'zgarishi oqibatlarini yumshatish va zavodning barqaror kelajagini ta'minlashga qaratilgan Siyosatni ishlab chiqish va amalga oshirish uchun asosdir.

Kombinatning maqsadlari

Iqlim siyosatining maqsadlari kombinat faoliyatining iqlimga ta'sirini kamaytirish va sodir bo'lgan o'zgarishlarga moslashishga qaratilgan. Iqlim siyosatining maqsadlari:

1. Issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish. Iqlim siyosatining asosiy maqsadi — global isish va iqlim o'zgarishining asosiy sabablari bo'lgan karbonat angidrid (CO_2), metan (CH_4) va azot oksidi (N_2O) kabi issiqxona gazlari emissiyasini kamaytirish (zavodning maqsadi issiqxona gazlari chiqindilarini 35% ga kamaytirishdir).

2. Global isishni cheklash. Iqlim siyosati issiqxona gazlari chiqindilarini nazorat qilish orqali global isishning xavfli oqibatlarini oldini olishga qaratilgan.

3. Innovatsiya va rivojlanish uchun yangi imkoniyatlar yaratish. Kombinatsiyalar energiya samaradorligi sohasida innovatsiyalarni va turli energiya manbalarini tarmoqqa integratsiyalashni rag'batlantiradigan REE sanoatini rivojlantirishni maqsad qilib qo'ygan.

4. Mavjud vaziyatni tahlil qilish, maqsad va ustuvorliklarni belgilash, ularni amalga oshirishning aniq chora-tadbirlari va mexanizmlarini ishlab chiqish, belgilangan maqsadlarga erishishni monitoring qilish va baholashni o'z ichiga olgan kombinatning iqlim strategiyasini ishlab chiqish.

5. Kombinatning iqlim xavfini baholash: identifikatsiya qilish, ta'sirni baholash, amalga oshirish va monitoring.

Vazifalar, majburiyatlar va majburiyatlarning bajarilish mexanizmlari

“Olmaliq KMK” AJ iqlim o'zgarishi sohasida o'z oldiga quyidagi vazifa va majburiyatlarni qo'yadi:

- Barqaror rivojlanish hisobotida qayta tiklanmaydigan manbalardan umumiy energiya sarfini yoqilg'i turlari bo'yicha taqsimlashni davom ettirish va ushbu manbalardan energiya sarfini kamaytirish rejasini ishlab chiqish;

- Qayta tiklanadigan energiya manbalaridan umumiy energiya sarfini oshkor qilishni davom eting (quyosh energiyasi);

- Issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish uchun, muqobil energiya manbalari ulushini oshirish. Kombinat o'z quyosh foto elektrostansiyalari va elektromobillariga ega, 2024-yilda ishlab chiqarish uchun energiyani, qayta tiklanadigan energiya manbalaridan iste'mol qilish darajasi oshirilishi rejalashtirilgan.

- Issiqxona gazlari chiqindilarini sezilarli darajada kamaytirish maqsadida, ishlab chiqarish va transportning energiya samaradorligini oshirish. Energiya samaradorligini oshirish chora-tadbirlari energiya tejovchi texnologiyalar va uskunalardan foydalanish, shuningdek, energiya sarfini kamaytirishni o'z ichiga oladi.

- Iqlim o'zgarishi bilan bog'liq potentsial moliyaviy oqibatlarining oldini olish: an'anaviy manbalardan energiya ishlab chiqarish xarajatlarining oshishi, uglerod solig'i va boshqa omillar;

- Energiya mustaqilligini oshirish: REE dan foydalanish import qilinadigan qazilma yoqilg'iga bog'liqlikni kamaytiradi va energiya narxlarining o'zgarishi bilan bog'liq xavflarni kamaytiradi;

- Issiqxona gazlari chiqindilarini sezilarli darajada kamaytiradigan ishlab chiqarish va transportning energiya samaradorligini oshirish.

- Yangi ish o'rinlari yaratish. Iqlim siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirish, shuningdek, Kombinatda strategik rivojlantirish va transformatsiya jarayoni yangi ish o'rinlarini yaratish orqali iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishga qaratilgan.

- Xodimlarning tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va iqlim o'zgarishining oldini olish choralari haqida xabardorligini oshirish: jamoat transportidan foydalanish, ishlab chiqarish jarayonida katta miqdorda issiqxona gazlari chiqindilarini keltirib chiqaradigan tovarlar va xizmatlar iste'molini umumiy qisqartirish.